

IZVEŠTAJ O RADU VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE
1. januar - 31. decembar 2017. godine

- ❖ **Misija, ciljevi i zadaci**
- ❖ **Aktivnosti Viktimološkog društva Srbije u periodu 1.1.-31.12.2017. godine**
- ❖ **Saradnja sa visokoškolskim ustanovama, stručna praksa i međunarodni internship programi**
- ❖ **Učešće članova i članica VDS u radu organa i tela međunarodnih i domaćih organizacija**
- ❖ **Posete stručnjaka iz inostranstva VDS**
- ❖ **Osobe angažovane na realizaciji aktivnosti VDS u periodu 1.1.-31.12.2017. godine**
- ❖ **Učešće članova i volontera VDS na stručnim i naučnim skupovima i seminarima u zemlji i inostranstvu**
- ❖ **Medijsko istupanje članova VDS**
- ❖ **Donatori**

Beograd, 22. januara 2018. godine

Misija, ciljevi i zadaci

Viktimološko društvo Srbije (VDS) je nezavisno i neprofitno udruženje građana, koje je osnovano 12. novembra 1997. godine s ciljem da okupi što veći broj istraživača, eksperata i aktivista zainteresovanih da rade na razvoju viktimologije kao akademske discipline i unapređenju prava i zaštite žrtava kriminaliteta, rata i kršenja ljudskih prava, bez obzira na njihov pol, versku i religijsku pripadnost, politička opredeljenja ili druge karakteristike.

Misija Viktimološkog društva Srbije je zalaganje za unapređenje prava svih žrtava i stvaranje takvih društvenih uslova u kojima će žrtve moći da ostvaruju svoja prava i zadovolje svoje potrebe bez problema, kao i uspostavljanje društvene strukture koja će omogućiti da svi oni čija su prava povređena mogu da se oporave i reintegrišu u društvenu zajednicu.

Viktimološko društvo Srbije je član nekoliko domaćih organizacija i mreža, i to: Evropskog pokreta u Srbiji, Republičkog tima za borbu protiv trgovine ljudima, Inicijative za zakonsku zabranu i zaštitu dece od telesnog kažnjavanja u Srbiji, Mreže „Žene protiv nasilja“ i Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture. VDS je osnivač i član Asocijacije *Zajednička akcija ZA istinu i pomirenje*.

VDS je član brojnih međunarodnih i evropskih organizacija. Ubrzo po osnivanju, odnosno 1999. godine, VDS postaje član Svetskog viktimološkog društva, a 2004. godine i Evropskog foruma službi za žrtve (sadašnji naziv Evropska podrška žrtvama/Victim Support Europe). VDS je od 1998. godine član Koalicije nevladinih organizacija za nadgledanje osnivanja i rada Stalnog međunarodnog suda. Od decembra 2005. godine VDS je član Međunarodnog naučnog i profesionalnog savetodavnog tela u okviru Programa Ujedinjenih nacija za sprečavanje kriminaliteta i krivično pravo (ISPAC-International Scientific and Professional Advisory Council of the United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme), a od 2009. godine i Međunarodne mreže organizacija koje se bore protiv nasilja vatrenim oružjem (IANSa).

Glavne aktivnosti VDS su:

- Predlaganje izmena i dopuna zakona i zalaganje za njihovu primenu;
- Praćenje položaja žrtve u krivičnom postupku (monitoring);
- Pomoć i podrška žrtvama kriminaliteta;
- Naučno istraživanje različitih oblika viktimizacije, njihovih posledica i načina prevencije, kao osnove za dalje kreiranje odgovarajuće politike u pogledu poboljšanja položaja žrtava kriminaliteta i rata i zaštite njihovih prava;
- Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima;
- Istina i pomirenje;
- Izdavačka delatnost;
- Organizovanje naučnih i stručnih skupova i
- Edukacija.

U ovim aktivnostima ogleda se kontinuitet rada Društva na ostvarivanju dugoročnih ciljeva u pogledu poboljšanja položaja žrtava, stvaranja novih institucija, vladavine prava i prevencije kriminaliteta i konflikata.

Tokom proteklih dvadeset godina, saradnja u inostranstvu posebno je razvijena sa pojedincima i organizacijama iz zemalja bivše Jugoslavije, Austrije, Nemačke, Mađarske, Slovačke, Češke Republike, Ukrajine, Moldavije, Rumunije, Bugarske, Albanije, Grčke, Italije, Francuske, Velike Britanije, Severne Irske, Belgije, Holandije, Norveške, Švedske, Finske, kao i iz Sjedinjenih Američkih Država, Južne Afrike, Australije, Indije, Japana i Izraela.

Aktivnosti Viktimološkog društva Srbije u periodu 1.1.-31.12.2017. godine

Članstvo u VDS, informisanje članova VDS i javnosti o projektima i drugim aktivnostima

U toku izveštajnog perioda u VDS su se učlanile 4 osobe. Viktimološko društvo Srbije trenutno ima 156 članova, od čega 9 počasnih. Nažalost, tokom 2017. godine preminula je jedna članica VDS – mr Ksenija Savin, istraživačica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja u penziji.

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, direktorka VDS, je 2017. godine izabrana za članicu Evropske akademije nauka i umetnosti.

Tokom izveštajnog perioda, članovi VDS, koji su na mailing listi Društva *VDS info*, dobijali su redovno informacije o projektima koji su u toku, publikacijama koje su izašle iz štampe, skupovima koje je VDS organizovalo, aktivnostima Evropske podrške žrtvama, viktimološkim i drugim skupovima i slično.

Redovno je ažurirana internet stranica Društva na kojoj se mogu naći sve informacije o radu Društva – projektima, publikacijama, skupovima i slično. Informacije su dostupne na srpskom i engleskom jeziku. Za održavanje internet stranice zadužena je Jasmina Nikolić, dok je za administriranje internet stranice zadužena Tatjana Orelj.

Pored internet stranice, od 2012. godine na facebook-u postoji prezentacija Viktimološkog društva Srbije, a od 2015. godine VDS ima i twitter nalog što doprinosi povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti. Na kraju, VDS ima i youtube kanal na kome su dostupni video materijali koji su nastali u okviru projektnih i drugih aktivnosti Društva, kao i snimci gostovanja članova i članica VDS u elektronskim medijima.

Istupanjem članova Društva u medijima doprinosi se povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti.

Sve aktivnosti vezane za članstvo, njihovo informisanje i ažuriranje internet stranice su samofinansirajuće. Za ove aktivnosti zaduženi su dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri.

Rad organa VDS

Tokom 2017. godine direktorka i Upravni odbor VDS obavljali su svoje redovne poslove predviđene Statutom VDS. Upravni odbor je održavao redovne sednice i donosio odluke o tekućim pitanjima: organizaciji godišnje konferencije VDS, članovima Programskog i Organizacionog odbora VIII godišnje konferencije VDS, prijemu u članstvo Društva, nagradama za 2017. godinu, iznosu pretplate za naučni časopis *Temida* i članarine za 2018. godinu. Takođe su organizovane tri elektronske sednice Skupštine VDS vezano za: usvajanje Izveštaja o radu VDS za period 1.12.-31.12.2016. godine i Programa rada Viktimološkog društva Srbije za 2017. godinu, usvajanje finansijskog izveštaja VDS i izveštaja o prihodima i rashodima za 2016, i izor tela VDS za period 2017-2021.

Obeležavanje 20 godina Viktimološkog društva Srbije

Cela 2017. godina bila je u znaku obeležavanja 20 godina postojanja Viktimološkog društva Srbije i zalaganja za prava svih žrtava. Uz to, poseban program obeležavanja ovog značajnog jubileja upriličen je krajem novembra i početkom decembra 2017. godine. Program obeležavanja 20 godina VDS imao je dva dela: Svečanost povodom 20 godina VDS i Osmo godišnja konferencija VDS pod nazivom *Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst*, o kojoj će više reči biti u delu o zalaganju za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima.

Svečanost povodom obeležavanja 20 godina VDS održana je 29. novembra 2017. godine u Svečanoj sali Skupštine grada Beograda. Na svečanosti su govorili:

Prof. dr Marc Groenhuijsen, predsednik Svetskog viktimološkog društva, profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tilburgu i počasni član Viktimološkog društva Srbije

Prof. dr Oliver Bačanović, profesor na Fakultetu za bezbednost Univerziteta „Sv. Kliment Ohridski“ u Skoplju, Makedonija

Mr Rodoljub Šabić, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti i jedan od osnivača Viktimološkog društva Srbije

Prof. dr Zoran Pavlović, Pokrajinski zaštitnik građana i član Viktimološkog društva Srbije

Gospođa Tamara Mirović, zamenica Republičkog javnog tužioca

Prof. dr Stephan Parmentier, profesor na Pravnom fakultetu Katoličkog univerziteta Leuven u Belgiji i generalni sekretar Međunarodnog udruženja za kriminologiju

Gospođa Katarina Pašić, sekretarka u Međupštinskoj organizaciji civilnih invalida rata Valjevo i članica Koordinacionog odbora *Asocijacije Zajednička akcija ZA istinu i pomirenje*

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, direktorka i jedna od osnivačica Viktimološkog društva Srbije

Povodom obeležavanja 20 godina rada, Viktimološko društvo Srbije izdalo je publikaciju pod nazivom *Viktimološko društvo Srbije: 20 godina zalaganja za prava svih žrtava*, koju su priredile dr Vesna Nikolić-Ristanović i dr Sanja Čopić. Publikacija sadrži informacije o Viktimološkom društvu Srbije, njegovom razvoju, sprovedenim projektima i drugim aktivnostima i ostvarenim rezultatima od osnivanja do 1. oktobra 2017. godine, kada je otišla u štampu. Publikacija je dostupna i u elektronskoj verziji na internet stranici VDS <http://vds.rs/Knjige.htm>.

Na Svečanosti povodom 20 godina VDS uručene su i nagrade Viktimološkog društva Srbije. Naime, Viktimološko društvo Srbije je 2009. godine ustanovilo tri nagrade:

- Nagradu za doprinos unapređenju prava žrtava
- Nagradu za doprinos razvoju nekonfliknog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju ratom i ratnim zločinima „Treći put“
- Nagradu talentovanom mladom istraživaču/istraživačici

Nagrada za doprinos unapređenju prava žrtava dodeljuje se pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali veliki i trajan doprinos unapređenju prava žrtava i ostvarivanju ciljeva zbog kojih je Društvo osnovano. Ove godine Upravni odbor VDS je doneo odluku da se dodele dve Nagrade za doprinos unapređenju prava žrtava:

Prof. dr Marc Groenhuijsen-u, redovnom profesoru na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tilburgu u Holandiji i predsedniku Svetskog viktimološkog društva. Prof. dr Groenhuijsen je član Holandske kraljevske akademije nauka i počasni član Viktimološkog društva Srbije. Osnivač je i prvi direktor Međunarodnog viktimološkog instituta INTERVICT u Tilburgu. Ova nagrada mu se dodeljuje za višedecenijski rad i značajan doprinos zalaganjima za prava žrtava i razvoj viktimologije u svetu i Evropi, višegodišnju saradnju sa Viktimološkim društvom Srbije i njegovu podršku i doprinos razvoju VDS i njegove vidljivosti u svetu.

Vesni Stanojević, osnivačici i koordinatorki Savetovališta protiv nasilja u porodici, koje radi od 1996. godine. Savetovalište je osnovano sa ciljem da pomogne ženama i deci žrtvama nasilja u porodici. Sredinom 2000. godine u okviru Savetovališta otvorena je prva sigurna kuća. Danas Savetovalište u svom sastavu ima tri Sigurne kuće za žrtve porodičnog nasilja. Savetovalište je pomoglo i podržalo veliki broj žena i dece da izađu iz situacije nasilja i prevaziđu krize u kojima su se našli, uspešno istrajavajući u svom radu više od dve decenije, u velikoj meri zahvaljujući upravo zalaganjima i predanom radu Vesne Stanojević.

Nagrada „Treći put“ dodeljuje se pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali poseban doprinos razvoju nekonfliknog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju posledicama rata i izgradnji mira u Srbiji. Ove godine UO VDS je odlučio da Nagradu „Treći put“ dodeli:

Prof. dr Stephan Parmentier-u, redovnom profesoru na Pravnom fakultetu Katoličkog univerziteta Leuven u Belgiji, koordinatoru istraživanja o ljudskim pravima i tranzicionoj pravdi na Institutu za kriminologiju u Leuvenu i Generalnom sekretaru Međunarodnog udruženja za kriminologiju. Posebno značajna saradnja prof. Parmentier-a sa VDS ostvarena je kroz projekat *Restorativna pravda i masovna viktimizacija. Studije slučaja Bosna i Hercegovina i Srbija*, koji je dao važan doprinos i podršku razvoju i uobličavanju nekonfliktnog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju ratom i ratnim zločinima „Treći put”, koji se zasniva na principima restorativne pravde, a koji je razvijen u okviru Asocijacije zajednička akcija ZA istinu i pomirenje, čije osnivanje je iniciralo i radom koordinira Viktimološko društvo Srbije.

Nagrada talentovanom mladom istraživaču/istraživačici dodeljuje se mladima za posebno kvalitetan naučno-istraživački rad iz oblasti viktimologije. Ova nagrada ima za cilj podsticanje mladih za bavljenje naučno-istraživačkim radom u oblasti viktimologije. Ove godine UO VDS je doneo odluku da Nagradu mladom talentovanom istraživaču/istraživačici dodeli:

Zorici Jankov, master defektološkinji, koja je septembra 2017. uspešno odbranila master rad pod nazivom *Strah od kriminaliteta na teritoriji opštine Pančevo* na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, pod mentorstvom prof. dr Vesne Nikolić-Ristanović. U okviru ovog rada, sprovela je empirijsko istraživanje, koje je imalo za predmet ispitivanje straha od kriminaliteta, odnosno rasprostranjenosti ovog fenomena među stanovnicima opštine Pančevo. Ovaj master rad predstavlja celovit rad, koji se bavi važnom i kod nas nedovoljno istraženom temom, i u kome je Zorica pokazala sposobnost za teorijsko i empirijsko istraživanje.

Dr Vidi Vilić, doktoru pravnih nauka, koja je 2016. godine uspešno odbranila doktorku disertaciju pod nazivom *Povreda prava na privatnost zloupotrebom društvenih mreža kao oblik kompjuterskog kriminaliteta* na Pravnom fakultetu Univerziteta u Nišu, pod mentorstvom prof. dr Miomire Kostić. Izradom doktorske disertacije načinila je važan korak kako bi, na osnovu teorijskog izučavanja i empirijskog istraživanja kompjuterskog kriminaliteta i zloupotrebe društvenih mreža, koje je sprovela, postavila osnov za dalje reforme nacionalnog zakonodavstva, kreiranje javnih politika i razvijanje programa prevencije i zaštite žrtava kompjuterskog kriminaliteta.

Bojanu Đokiću, stručnom saradniku–istoričaru Muzeja žrtava genocida i studentu doktorskih studija istorije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. Nagrada se Bojanu dodeljuje za njegov dosadašnji istraživački rad, koji je prevashodno bio usmeren na žrtve Holokausta i posledice Drugog svetskog rata i ratova tokom devedesetih godina prošlog veka na prostoru bivše Jugoslavije.

Na Svečanosti povodom obeležavanja 20 godina VDS, zaslužnim članovima i članicama VDS, kao i drugim pojedincima, organizacijama i institucijama uručene su **zahvalnice za doprinos razvoju Viktimološkog društva Srbije i unapređenju prava žrtava**. Zahvalnice su dobili:

Članovi i članice VDS:

1. Prof. dr Aleksandar Jugović, redovni profesor, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu
2. Aleksandra Petrović, novinarka, „Politika“, Beograd
3. Prof. dr Alenka Šelih, profesorka emerita na Pravnom fakultetu Univerziteta u Ljubljani i članica Slovenske akademije nauka i umetnosti
4. Bejan Šaćiri, dipl. psiholog, istraživač, koordinador u Službi *VDS info i podrška žrtvama*, Viktimološko društvo Srbije, Beograd
5. Biljana Mihić, dipl. specijalna pedagoškinja-master defektološkinja, Bezbednosno informativna agencija, Beograd
6. Prof. dr Biljana Simeunović-Patić, vanredna profesorka, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd
7. Prof. dr Branislava Knežić, naučna savetnica, vanredna profesorka, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd; Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

8. Prof. dr Branislava Popović-Ćitić, vanredna profesorka, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu
9. Doc. dr Danica Vasiljević Prodanović, docentkinja, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu
10. Danijela Bjelić, dipl. specijalna pedagoškinja, Silver Pine Medical Group, PLC, SAD
11. Prof. dr Danka Radulović, redovna profesorka, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu
12. Prof. dr Dobrivoje Radovanović, redovni profesor Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beograd u penziji; Direktor Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja (1984-2006)
13. Prof. dr Đorđe Alempijević, vanredni profesor, Institut za sudsku medicinu, Medicinski fakultet, Univerzitet u Beogradu; Član Evropskog komiteta za sprečavanje torture
14. Dr Filip Mirić, stručni saradnik za nastavu, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu
15. Prof. dr Gerd Ferdinand Kirchhoff, profesor na Jindal Global University Law School, Jindal Institute of Behavioural Sciences, O.P. Jindal Global University, Indija; Predsednik Svetskog viktimološkog društva (2000-2003)
16. Ivan Janković, advokat, Beograd
17. Dr Ivana Stevanović, viša naučna saradnica, direktorka Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja (od 2015.); predsednica Centra za prava deteta, Beograd
18. Dr Ivana Vidaković, psihološkinja, geštalt psihoterapeutkinja, ITO United-Change, Beograd; EAPTI Gestalt Studio, Beograd
19. Jadranka Radovanović, dipl. psihološkinja, psihoterapeutkinja, Beograd
20. Jasmina Nikolić, dipl. defektološkinja, Rukovoditeljka službe *VDS info i podrška žrtvama*, Viktimološko društvo Srbije, Beograd
21. Jelena Grujić Zindović, etnološkinja i antropološkinja, novinarka listova Vreme i NIN, aktivna članica Asocijacije Zajednička akcija ZA istinu i pomirenje, Beograd
22. Prof. dr Jelena Srna, redovna profesorka Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u penziji; aktivna članica Asocijacije Zajednička akcija ZA istinu i pomirenje, Beograd
23. Prof. dr John Dussich, profesor emeritus, prvi generalni sekretar Svetskog viktimološkog društva; predsednik Svetskog viktimološkog društva (2006-2009); direktor Tokiwa međunarodnog viktimološkog instituta u Mitu, Japan (2003-2014); profesor na Graduate School of Victimology, Tokiwa University i Department of Criminology, College of Social Sciences, California State University, Fresno, SAD; osnivač Nacionalne organizacije za podršku žrtvama u SAD (NOVA)
24. Jovanka Brkić, profesorka u penziji, Velika Plana
25. Katarina Pašić, dipl. pravnik, Međuopštinska organizacija civilnih invalida rata, Valjevo
26. Mr Ljiljana Stevković, asistentkinja, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu
27. Mr Marija Lukić, nezavisna ekspertkinja, Beograd
28. Dr Marina Blagojević-Hughson, naučna savetnica, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd
29. Prof. dr Milan Škulić, redovni profesor, Pravni fakultet, Univerzitet u Beogradu; sudija Ustavnog suda Republike Srbije (izabran u decembru 2016.), Beograd
30. Prof. dr Miomira Kostić, redovna profesorka, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu
31. Prof. dr Mirjana Dokmanović, vanredna profesorka, Institut društvenih nauka, Beograd; Direktorica IANSA – Globalne mreže organizacija koje se bore protiv nasilja upotrebom vatrenog i malokalibarskog oruzja, London, Engleska (2011-2012)
32. Mirjana Tripković, dipl. psihološkinja, specijalistkinja medijacije; koordinatorka u Službi *VDS info i podrška žrtvama*, Viktimološko društvo Srbije, Beograd
33. Mitar Đurašković, dipl. pravnik, MUP RS, Uprava granične policije, Nacionalni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima, Beograd
34. Nada Banjanin-Đuričić, dipl. sociološkinja, Železničko-tehnička škola, Beograd
35. Doc. dr Natalija Žunić, docentkinja, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu
36. Prof. dr Nataša Mrvić-Petrović, redovna profesorka, naučna savetnica, Institut za uporedno pravo, Beograd; Pravni fakultet, Univerzitet Union, Beograd

37. Prof. dr Nevena Petrušić, redovna profesorka, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu; Poverenica za zaštitu ravnopravnosti (2010-2015)
38. Prof. dr Nevena Vučković-Šahović, vanredna profesorka, Pravni fakultet, Univerzitet Union, Beograd; Članica Komiteta za prava deteta Ujedinjenih nacija (2003-2009); Profesorka na Univerzitetu Oxford, Velika Britanija, na master programu iz međunarodnog prava ljudskih prava (od 2017.)
39. Doc. dr Nikola Petrović, docent, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
40. Olga Vučković-Kićanović, dipl. pravnik, Republička agencija za mirno rešavanje radnih sporova, Beograd
41. Olja Jovičić, Generalna sekretarka stručne službe Zaštitnika građana, Beograd
42. Radmila Gujaničić, NVO Ženski centar, Užice
43. Mr Rodoljub Šabić, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Beograd
44. Ruth Jamieson, profesorka na Institute of Criminology and Criminal Justice, School of Law, Queen's University, Belfast, Severna Irska, u penziji
45. Dr Sanja Čopić, viša naučna saradnica, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd; Predsednica Upravnog odbora Viktimološkog društva Srbije (od 2006.), Beograd
46. Dr Sanja Milivojević, viša predavačica, College of Arts, Social Sciences and Commerce, La Trobe University, Australija
47. Prof. dr Saša Mijalković, profesor, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd
48. Prof. dr Slađana Jovanović, redovna profesorka, Pravni fakultet, Univerzitet Union, Beograd
49. Dr Slobodan Čopić, savetnik načelnika Uprave granične policije MUP RS, Uprava granične policije, Beograd
50. Prof. dr Slobodan Savić, redovni profesor, Institut za sudsku medicinu, Medicinski fakultet, Univerzitet u Beogradu; Pravni fakultet, Univerzitet u Beogradu; Predsednik Viktimološkog društva Srbije (od 2009.)
51. Prof. dr Slobodanka Konstantinović-Vilić, profesorka Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu u penziji
52. Snežana Savić, sudija Apelacionog suda u Beogradu
53. Prof. dr Snežana Soković, redovna profesorka, Pravni fakultet, Univerzitet u Kragujevcu
54. Tamara Lukšić-Orlandić, dipl. politikološkinja u penziji; pomoćnica saveznog ministra pravde za ljudska prava u Vladi SRJ (2001-2002), pomoćnica ministra kulture za medije u Vladi Srbije (2002-2004), zamenica Zaštitnika građana RS za prava deteta (2008- 2014), Beograd
55. Dr Uglješa Zvekić, bivši Ambasador Republike Srbije pri Ujedinjenim nacijama i drugim međunarodnim organizacijama u Ženevi, Predsednik Generalne skupštine Svetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO) i predsedavajući Ekonomske komisije UN za Evropu (UNECE) (2011-2013)
56. Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, redovna profesorka, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu; članica Evropske akademije nauka i umetnosti; predsednica Evropskog udruženja za kriminologiju (2012-2013); predsednica Viktimološkog društva Srbije (1997-2006); direktorka Viktimološkog društva Srbije (od 2006.)
57. Prof. dr Zdravko Petrović, advokat, redovni profesor, Pravni fakultet, Univerzitet „Džon Nezbit“, Beograd; Univerzitet „Sigmund Frojd“, Beč
58. Prof. dr Zoran Pavlović, vanredni profesor, Pravni fakultet, Univerzitet privredna akademija, Novi Sad; Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman (izabran 2016.)
59. Dr Zorica Mršević, naučna savetnica, vanredna profesorka, Institut društvenih nauka, Beograd; Zamenica Zaštitnika građana RS za rodnu ravnopravnost i prava osoba sa invaliditetom (2008-2011)

Zahvalnice su dodeljene i pojedincima van Viktimološkog društva Srbije:

1. Ana Manojlović-Stakić, Friedrich Ebert Stiftung, Beograd
2. Anka Gogić-Mitić, zamenica Upravnika Kazneno-popravnog zavoda za žene u Požarevcu
3. Prof. dr Dejan Popović, redovni profesor, Pravni fakultet, Univerzitet u Beogradu
4. Gordana Jelić, novinarka Radio Beograda

5. Ilse Vande Walle, međunarodna trenerica i konsultantkinja specijalizovana za podršku deci i mladima kao žrtvama kriminaliteta, Belgija
6. Judith Armatta, pravica, novinarka i advokatica za ljudska prava, SAD
7. Leila Ruždić Trifunović, dipl. pravica, poslanica u Narodnoj skupštini Republike Srbije (2001-2006); Rukovoditeljka Kancelarije za besplatnu pravnu pomoć žrtvama nasilja u porodici u Opštini Zvezdara
8. Miloš Janković, zamenik zaštitnika građana za zaštitu prava lica lišenih slobode i rukovodilac Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture u Republici Srbiji
9. Miša Stojiljković, novinar B92
10. Momčilo Jovanović, advokat, Beograd
11. Novica Kostić, Veterani za mir, Vlasotince
12. Prof. dr Oliver Bačanović, redovni profesor, Fakultet bezbednosti-Skopje, Univerzitet "Sv. Kliment Ohridski"- Bitola, Republika Makedonija
13. Petar Fjodorov, predsednik Udruženja logoraša 1991. godine
14. Slavica Peković, Služba za pomoć i podršku svedocima i oštećenima Veća za ratne zločine Višeg suda u Beogradu
15. Tatjana Manojlović-Soldatović, novinarka RTS-a, Beograd
16. Valdete Osmani, Misija OEBS u Srbiji, Beograd
17. Vesna Pavliček, novinarka RTS-a, Beograd
18. Vesna Zajc, Republički zavod za statistiku, Beograd
19. Zdravko Marjanović, Društvo za toleranciju, Bačka Palanka

Organizacije i institucije kojima su dodeljene zahvalnice:

1. Evropski pokret u Srbiji
2. Fond za otvoreno društvo
3. Friedrich Ebert Stiftung
4. Misija OEBS u Srbiji
5. Kazneno-popravni zavod za žene u Požarevcu
6. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, Ministarstvo pravde RS
7. Victim Support Europe

Na svečanosti je upriličen i kratak muzički program, koji je izvela Katarina Pejak, kantautorka i pijanistkinja, koja živi u Nešvilu u SAD i Beogradu.

Povodom obeležavanja 20 godina VDS napravljen je i kratak film o VDS (na srpskom i engleskom jeziku), koji je dostupan na VDS YouTube kanalu.

Biblioteka VDS

Tokom izveštajnog perioda uvećavan je fond knjiga. VDS biblioteka trenutno raspolaže sa 1737 naslova iz domena viktimologije, prava, kriminologije, studija roda, istine i pomirenja, ljudskih prava, restorativne pravde i drugih oblasti. Pored toga, VDS biblioteka raspolaže i sa velikim brojem časopisa, od kojih 7 časopisa VDS dobija redovno, putem razmene (Revija za kriminalistiku i kriminologiju, Varstvoslovje, Perjanik, Zbornik instituta za kriminološka i sociološka istraživanja, Sociologija, Pravni zapisi, i Pravo: teorija i praksa), a ostale na drugi način (European Journal of Criminology, Žurnal za kriminalistiku i pravo, Criminology in Europe, Restorative Justice: An International Journal). Najzad, biblioteka VDS raspolaže i bogatim izborom audio i video materijala.

VDS biblioteka je dostupna svim članovima Društva. Od novembra 2007. godine korišćenje biblioteke uključeno je u cenu članarine, dok osobe koje nisu članovi VDS mogu da se učlane u biblioteku. Članarina iznosi 400,00 dinara za studente osnovnih, master i doktorskih studija koji nisu zaposleni, a 800,00 dinara za ostale korisnike.

Od 2007. godine, u biblioteku VDS učlanilo se 99 osoba. U periodu 1.1.-31.12.2017. godine izdato je ukupno 50 knjiga.

Sadržaj VDS biblioteke dostupan je na www.vds.org.rs/BibliotekaKnjige.htm

Nabavka knjiga za biblioteku se najvećim delom ostvaruje putem poklona i dobijanja primeraka knjiga za prikazivanje u naučnom časopisu *Temida*. Poslovi u vezi sa održavanjem i korišćenjem biblioteke su samofinansirajući i volonterski. Tokom izveštajnog perioda za VDS biblioteku bio je zadužen Bejan Šaćiri.

Zalaganje za izmene zakona i prakse

Zalaganje za razvoj službi za žrtve i sistema podrške žrtvama u Srbiji

Tokom 2017. godine radilo se na zalaganju za razvijanje sistema podrške žrtvama u Srbiji i to u okviru projekta pod nazivom *Službe za podršku žrtvama u Srbiji*, koji su realizovali Svetska banka i Multidonatorski poverenički fond za podršku sektoru pravosuđu (MDTF-JSS) u partnerstvu s Victim Support Europe (Evropska podrška žrtvama). Ovaj projekat imao je za cilj da pruži podršku Vladi Republike Srbije da, u kontekstu pristupnih pregovora Srbije sa Evropskom unijom, razvije i uspostavi nacionalni sistem službi za žrtve, koji je u skladu sa odredbama *Direktive EU o uspostavljanju minimalnih standarda o pravima, podršci i zaštiti žrtava kriminaliteta* i doprinese unapređenju usluga za žrtve u Srbiji. To je ujedno obaveza koju Srbija ima prema Akcionom planu za poglavlje 23 u pristupnim pregovorima sa EU. U sklopu ovog projekta VDS je bilo zaduženo za sledeće aktivnosti:

- Mapiranje organizacija i institucija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama (o čemu će više reći biti u delu koji se odnosi na istraživanja);
- Pravljenje i redovno ažuriranje baze podataka organizacija i institucija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama u Srbiji, koja je pretočena u interaktivnu mapu, koja je dostupna na <https://www.victimservices.eu>;
- Pružanje podrške u kampanji PomocPostoji koja ima za cilj podizanje svesti i informisanje građana i institucija i organizacija o pravima žrtava i postojećim uslugama pomoći (distribucija informativnih materijala štampanih u okviru ovog projekta, predstavljanje rezultata istraživanja i interaktivne mape na konferencijama o podršci žrtvama u Srbiji i to u Beogradu, Nišu, Kragujevcu i Novom Sadu).

Aktivnosti VDS u okviru ovog projekta finansirane su od strane Svetske banke preko napred pomenutog projekta MDTF-JSS i Evropske podrške žrtvama. U realizaciju ovih aktivnosti neposredno su bili uključeni: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić, Bejan Šaćiri i Milica Luković.

Nacionalni mehanizam za prevenciju torture

Viktimološko društvo Srbije je odlukom Zaštitnika građana od 20. januara 2012. godine postalo deo Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture, nakon čega je zaključen i Sporazum o saradnji u obavljanju poslova Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture između VDS i Zaštitnika građana. Sporazum je obnovljen 2016. godine. Pored VDS, sporazum o saradnji zaključen je sa još osam udruženja: Beogradskim centrom za ljudska prava, Dijalogom, Inicijativom za prava osoba sa mentalnim invaliditetom, Komitetom pravnik za ljudska prava, Međunarodnom mrežom pomoći, Odborom za ljudska prava Valjevo, Helsinškim odborom za ljudska prava u Srbiji i Centrom za ljudska prava Niš. Nacionalni mehanizam za prevenciju torture treba da svojim kontinuiranim posetama ustanovama u kojima se nalaze lica lišena slobode odvrati sve državne organe i službena lica od bilo kakvog oblika zlostavljanja i usmeri državu ka stvaranju životnih uslova u mestima gde su smeštena lica lišena slobode u skladu sa opšte prihvaćenim standardima. U okviru Nacionalnog

mehanizma za prevenciju torture, VDS je zaduženo za praćenje položaja žena u ustanovama u kojima se nalaze lica lišena slobode.

Učešće u radnim grupama Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU)

VDS je član tri radne grupe u okviru Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU): Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavljima 2 *Slobodno kretanje radnika* i 19 *Socijalna politika i zapošljavanje*, Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavlju 23 i Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavlju 24. Tokom izveštajnog perioda, predstavnica VDS dr Sanja Čopić je učestvovala na sastancima Radne grupe NKEU za poglavlje 24, prisustvovala je okruglom stolu „Položaj oštećenih (žrtava) u krivičnom postupku u RS“, koji je organizovan u sklopu rada Radne grupe NKEU za poglavlje 23, kao i radnom sastanku povodom implementacije mera Akcionog plana za poglavlje 23 koje se odnose na borbu protiv korupcije.

Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima

Obeležavanje Evropskog dana žrtava

Povodom 22. februara - Evropskog dana žrtava, a u cilju unapređenja položaja, prava i zaštite žrtava kriminaliteta u Srbiji, Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman i Viktimološko društvo Srbije su 21. februara 2017. godine u Novom Sadu zaključili Sporazum o saradnji. Tom prilikom izdato je i zajedničko saopštenje za javnost. Ovo saopštenje je medijski praćeno, postavljeno je na internet stranice VDS i Pokrajinskog zaštitnika građana i distribuirano je putem društvenih mreža. Tekst saopštenja je dostupan na internet stranici VDS <http://vds.rs/arhivasr.htm> i na internet stranici Pokrajinskog zaštitnika građana <http://www.ombudsmanapv.org/riv/index.php/vesti.html?start=65>.

Pored toga, predstavnici/e VDS su održali/e predavanja na beogradskim fakultetima sa ciljem senzibilisanja studenata za potrebe žrtava i informisanja o postojanju službi za žrtve, kao i sa ciljem promovisanja volonterskog rada u njima:

- Jasmina Nikolić je održala predavanje studentima Pravnog fakulteta Univerziteta Union u Beogradu i Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu;
- Dr Sanja Čopić je održala predavanje studentima psihologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu;
- Bejan Šaćiri je održao predavanje studentima Visoke medicinske škole strukovnih studija „Milutin Milanković“;
- Mirjana Tripković je održala predavanje studentima Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu.

Osma godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije „Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst“

Osma godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije pod nazivom *Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst* održana je 30. novembra i 1. decembra 2017. godine u Hotelu 88 rooms u Beogradu. Konferencija je imala za cilj da okupi stručnjake/stručnjakinje i istraživače/istraživačice, koji se iz perspektive različitih disciplina, teorijski i praktično, bave pravima žrtava i pružanjem pomoći i zaštite žrtvama kriminaliteta, kršenja ljudskih prava i drugih vidova stradanja, i omogućiti sveobuhvatnu razmenu iskustava i znanja. U okviru glavne teme Konferencije posebna pažnja bila je posvećena vezi između koncepata bezbednosti, ljudskih prava i pravde i, s tim u vezi, kritičkoj analizi položaja žrtava u kontekstu globalnih i lokalnih odgovora na kriminalitet, bezbednosne pretnje i izazove i druge oblike kršenja ljudskih prava. Učesnici su razmatrali da li i u kojoj meri društveni odgovori na različite oblike viktimizacije omogućavaju žrtvama jednak pristup pravdi, poštovanje prava žrtava i izlaženje u susret njihovim potrebama. Tokom konferencije, učesnici su podelili svoja iskustva u primeni standarda predviđenih relevantnim međunarodnim i evropskim dokumentima, posebno onih koje predviđa *Direktiva Evropske unije o*

uspostavljanju minimalnih standarda o pravima, podršci i zaštiti žrtava kriminaliteta, i ukazali na dalje korake u unapređenju i zaštiti prava žrtava i poboljšanju njihovog ukupnog položaja. Posebna pažnja bila je poklonjena razmatranju pitanja bezbednosti žena žrtava nasilja, posebno nasilja u porodici, i primene Zakona o sprečavanju nasilja u porodici. Na taj način i ovogodišnja Konferencija VDS predstavljala je *doprinosa kampanji 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama*.

Ovogodišnja Konferencija odvijala se kroz plenarne i tematske sesije i poster prezentacije.

Četiri plenarne sesije bile su posvećene sledećim temama: *Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde; Dvadeset godina zalaganja Viktimološkog društva Srbije za prava žrtava u Srbiji: društveni kontekst, izazovi, rezultati i pogled u budućnost; Žrtve, ljudska prava i globalna nesigurnost i Zaboravljene i nevidljive žrtve*. Na njima su izlaganja imali:

- Prof. dr Marc Groenhuijsen, Pravni fakultet, Univerzitet u Tilburgu, Holandija
- Prof. dr Katja Franko, Odeljenje za kriminologiju i sociologiju prava, Univerzitet u Oslu, Norveška
- Prof. dr Stephan Parmentier, Pravni fakultet, Katolički univerziteti Leuven, Belgija
- Prof. dr Vasiliki Artinopoulou, Panteion Univerzitet društvenih i političkih nauka u Atini, Grčka
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Dr Sanja Čopić, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Jasmina Nikolić, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Aleksandra Ivanković, Evropska podrška žrtvama, Belgija
- Prof. Dr. G. S. Bajpai, Pravni fakultet, Univerzitet u Delhiju, Indija
- Dr Axelle Reiter, Evropski univerzitetski institut, Italija
- Prof. dr Kimberly McCabe, Odeljenje za kriminologiju, Lynchurg koledž, Virginija, Sjedinjene Američke Države
- Prof. dr Matjaž Jager, Institut za kriminologiju na Pravnom fakultetu, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija
- Prof. dr Katja Šugman Stubbs, Pravni fakultet i Institut za kriminologiju na Pravnom fakultetu, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija
- Dr Vasja Badalič, Institut za kriminologiju na Pravnom fakultetu, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija
- Jelena Watkins, Organizacija Trauma Care, Ujedinjeno Kraljevstvo.

Tematske sesije i radionice bile su posvećene sledećim temama: *Pomoć, podrška i zaštita žrtava; Žrtve i zakonodavstvo: Primena Zakona o sprečavanju nasilja u porodici u Srbiji; Viktimizacija, internet, strah od kriminaliteta i zaštita dece u sudskom postupku; Službe za podršku žrtvama; Bezbednost, viktimizacija i ljudska prava; Različiti oblici viktimizacije i Viktimološki aspekti ekološkog kriminaliteta*. Izlaganja na tematskim sesijama imali su:

- Prof. dr Mally Shechory Bitton, Odeljenje za kriminologiju, Univerzitet Ariel, Izrael
- Prof. dr Mirjana Dokmanović, Institut društvenih nauka, Beograd, Srbija
- Prof. dr Oliver Bačanović i doc. dr Nataša Peovska, Fakultet bezbednosti-Skopje, Univerzitet "Sv. Kliment Ohridski"- Bitola, Republika Makedonija
- Prof. dr Sanja Radetić-Lovrić, Filozofski fakultet, Univerzitet u Banja Luci, Bosna i Hercegovina i Olga Lola Ninković, Okružni sud Banja Luka, Odjel za podršku svjedocima, Bosna i Hercegovina
- Prof. dr Slađana Đurić i Ana Paraušić, Fakultet bezbednosti, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu i Viktimološko društvo Srbije, Srbija i Bejan Šaćiri, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Doc. dr Danica Vasiljević-Prodanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Doc. dr Tatjana Gerginova, Fakultet bezbednosti-Skopje, Univerzitet "Sv. Kliment Ohridski"- Bitola, Republika Makedonija

- Dr Abulafia Judith, Ashkelon Academic Koledž i Be'er Yaakov centar za mentalno zdravlje, Izrael
- Dr Aleksandra Bulatović, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, Srbija
- Dr Ana Batrićević i Nikola Paunović, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, Srbija
- Dr Beatrice Coscas-Williams, Pravni fakultet, Bar-Ilan Univerzitet, Izrael
- Dr Ivana Milosavljević-Đukić, Prihvatilište za urgentnu zaštitu zlostavljane dece pri Centru za zaštitu odojčadi, dece i omladine u Beogradu i Visoka škola socijalnog rada u Beogradu, Srbija i Bojana Tankosić, Ustanove za decu i mlade Dečije selo „Dr Milorad Pavlović“ u Sremskoj Kamenici, Srbija
- Dr Sanja Čopić, Viktimološko društvo Srbije i Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Srbija, i Jasmina Nikolić, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Dr Zorica Mršević, Institut društvenih nauka, Beograd, Srbija
- Mr Alma Taso Deljković i Sabina Hidanović, UNDP BiH, Bosna i Hercegovina
- Gorjana Mirčić-Čaluković, zamenica javnog tužioca upućena u Ministarstvo pravde RS, Srbija
- Ivana Radović, Astra, Beograd, Srbija
- Jadranka Buljević, Osnovni sud u Novom Sadu, Srbija
- Maja Branković Đundić, Ujedinjene nacije-Program za razvoj, Srbija
- Neda Savić, doktorandkinja na Pravnom fakultetu Univerziteta u Nišu, Srbija
- Stana Pantelić, Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Uprava kriminalističke policije, Srbija
- Tanja Ignjatović i Vanja Macanović, Autonomni ženski centar, Srbija
- Tanja Tankosić, Sud Bosne i Hercegovina, Odjeljenje za podršku svjedocima, Bosna i Hercegovina

Poster prezentacije imali su:

- Martina Peskova, Institut za kriminologiju i socijalnu prevenciju i Karlov univerzitet u Pragu, Češka Republika
- Željko Matić, Viktimološko društvo Srbije, Srbija

Konferencija je organizovana na način da se ispune uslovi za dobijanje statusa međunarodnog naučnog skupa, koji su predviđeni Pravilnikom o postupku i načinu vrednovanja i kvantitativnom iskazivanju naučno-istraživačkih rezultata istraživača (Službeni glasnik RS br. 24/2016 i 21/2017).

Članovi/članice Programskog odbora Konferencije bili su:

- Prof. dr Robert Peacock, profesor i šef na Department of Criminology, University of the Free State, Bloemfontein (Južna Afrika)
- Prof. dr Natti Ronel, profesor na Department of Criminology, Bar-Ilan University (Israel)
- Prof. dr Nina Peršak, profesorka na Ghent University, Faculty of Law, Gent (Belgija)
- Doc. dr Chadley James, docent na Department of Criminology, California State University, Fresno (SAD), član Izvršnog odbora Svetskog viktimološkog društva, ko-direktor poslediplomskog kursa Postgraduate Course in Victimology, Victim Assistance and Criminal Justice (Inter-University Center, Dubrovnik, Hrvatska)
- Dr Sanja Milivojević, viša predavačica na La Trobe University, College of Arts, Social Sciences and Commerce, Humanities and Social Sciences, Department of Social Inquiry, Melburn (Australija)
- Prof. dr Oliver Bačanović, redovni profesor i dekan Fakulteta za bezbednost, Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski“, Skoplje (Makedonija)
- Dr Uglješa Zvekić, naučni savetnik i gostujući profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Pravnom fakultetu Univerziteta Roma Tre u Rimu, Škole uprave, Slobodni Univerzitet društvenih nauka (LUISS), Rim, Vodeći savetnik, Globalna inicijativa protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (GI), Ženeva
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, članica Evropske akademije nauka i umestnosti, redovna profesorka na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, direktorka Viktimološkog društva Srbije i bivša predsednica Evropskog udruženja za kriminologiju (Srbija)

- Prof. dr Slobodnaka Konstantinović-Vilić, redovna profesorka Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu u penziji (Srbija)
- Dr Zorica Mršević, naučna savetnica u Institutu društvenih nauka u Beogradu (Srbija)
- Prof. dr Mirjana Dokmanović, Institut društvenih nauka u Beogradu (Srbija)
- Dr Sanja Čopić, viša naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i predsednica Upravnog odbora VDS (Srbija).

Članovi/članice Organizacionog odbora Konferencije bili su:

- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, članica Evropske akademije nauka i umestnosti, redovna profesorka na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, direktorka Viktimološkog društva Srbije i bivša predsednica Evropskog udruženja za kriminologiju
- Dr Sanja Čopić, viša naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i predsednica Upravnog odbora VDS
- Jasmina Nikolić, rukovoditeljka Službe za žrtve Viktimološkog društva Srbije VDS info i podrška žrtvama i članica Upravnog odbora VDS
- Bejan Šaćiri, istraživač u Viktimološkom društvu Srbije

Osma godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije je kategorisana kao međunarodna konferencija i Odlukom Komore socijalne zaštite Republike Srbije br. 55075-2033/2017-2 od 07.11.2017. godine. U skladu sa Bodovnom listom uslova za sticanje bodova za obnavljanje licence stručnih radnika u socijalnoj zaštiti, za aktivno učestvovanje na međunarodnoj konferenciji ostvaruje se 20 bodova, a za pasivno 10 bodova.

Pored Programskog i Organizacionog odbora, u organizaciji i realizaciji Konferencije učestvovali su i volonteri i volonterke VDS.

Sredstva za organizovanje konferencije su obezbeđena iz plaćenih kotizacija. Učešće jednog broja učesnika na Konferenciji omogućio je Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Srbiji.

Ne dozvolimo da žene žrtve nasilja ostanu same!

Projekat *Ne dozvolimo da žene žrtve nasilja ostanu same!* realizovan je u sklopu projekta UNDP (Programa Ujedinjenih nacija za razvoj) pod nazivom *Integrirani odgovor na nasilje nad ženama i devojčicama u Srbiji II*, u periodu od 1. novembra do 31. decembra 2017. Opšti cilj projekta bio je osnaživanje žena žrtava rodno baziranog nasilja i nasilja na radnom mestu da potraže pomoć, a posebni ciljevi bili su: informisanje žena o dostupnim sevisima, dinamici nasilja, načinu prijavljivanja krivičnog dela i krivičnopravnoj proceduri, kao i informisanje šire javnosti o dinamici nasilja i mogućem preventivnom delovanju. Projekat je realizovan kroz sledeće aktivnosti:

- Pružanje podrške i pomoći ženama žrtvama nasilja, i to: emotivne podrške; informacija (o pravima i načinu kako ih mogu ostvariti, o drugim NVO i državnim organizacijama koje im mogu biti od koristi, o psihološkim reakcijama posle traumatičnog događaja i slično); podrške na sudu; pravne, psihološke i logističke pomoći.
- Pravljenje i štampanje informativnog materijala (brošura, lifleta, kartica) sa informacijama vezanim za prepoznavanje nasilja, dinamiku i način prijavljivanja nasilja, kao i sa informacijama o postojećim službama koje mogu pomoći ženama žrtvama nasilja.
- Informisanje javnosti o službama za žrtve i distribucija informativnog materijala. Tokom kampanje 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama organizovane su tri ulične akcije na tri lokacije na Novom Beogradu u blizini kancelarije VDS. Tom prilikom građanima su deljeni informativni materijali, koji su štampani u okviru ovog projekta, i vođeni su razgovori sa njima. Pored toga, informativni materijali su dostavljeni policijskim stanicama na Novom Beogradu i Centru za socijalni rad Novi Beograd.
- Informisanje građana o dostupnim servisima putem društvenih mreža. Tokom kampanje 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama postavljeno je 16 postova na društvene mreže koji su imali za cilj: obaveštavanje javnosti o aktivnostima tokom kampanje 16 dana aktivizma

protiv nasilja nad ženama; podizanje svesti javnosti o značaju prevencije nasilja nad ženama; podizanje svesti javnosti o dinamici i posledicama koje nasilje ostavlja na žrtve; osnaživanje žrtava da potraže pomoć, i podizanje vidljivosti postojećih servisa za žene žrtve nasilja.

Sve aktivnosti u okviru ovog projekta pratio je slogan: *Ne dozvolimo da žene žrtve nasilja ostanu same!*

Projekat je finansiran u okviru projekta UNDP u Srbiji pod nazivom *Integrisani odgovor na nasilje nad ženama i devojčicama u Srbiji II*. U realizaciju projekta neposredno su bile uključene Jasmina Nikolić i Mirjana Tripković, kao i volonteri i volonterke službe za žrtve *VDS info i podrška žrtvama*.

Podizanje svesti o pravima žrtava u Srbiji

U decembru 2017. godine otpočeo je projekat pod nazivom *Podizanje svesti o pravima žrtava u Srbiji (Raising awareness on victims' rights in Serbia)*. Projekat ima dva osnovna cilja: a) podizanje svesti žrtava i onih koji pružaju pomoć i podršku žrtvama, kako u okviru državnih institucija i organizacija, tako i u okviru civilnog sektora, o pravima žrtava i službama za žrtve koje postoje u Srbiji, i b) podsticanje umrežavanja i jačanje saradnje relevantnih državnih institucija i organizacija civilnog sektora na regionalnom i lokalnom nivou u Srbiji kako bi se osiguralo blagovremeno upućivanje žrtava na službe za žrtve i jednak pristup svim žrtvama službama za žrtve i uslugama koje one nude na teritoriji cele zemlje. Pored toga, jedan od ciljeva projekta je i izrada komparativne studije o sistemu podrške žrtvama u zemljama Zapadnog Balkana. U okviru projekta predviđene su sledeće grupe aktivnosti:

- Pravljenje i štampanje dve brošure: *Vodič za žrtve kroz krivičnopravni sistem* i *Vodič kroz službe za žrtve u Srbiji*. Brošure će sadržati smernice i informacije za žrtve i one koji pružaju podršku žrtvama o pravima žrtava, njihovom položaju u krivičnopravnom sistemu i dostupnim službama za žrtve u Srbiji.
- Redovno ažuriranje baze podataka organizacija i institucija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama u Srbiji i interaktivne mape (dostupna na <https://www.victimservices.eu>), koja je razvijena na osnovu nalaza istraživanja organizacija i institucija na teritoriji Srbije koje pružaju pomoć i podršku žrtvama kriminaliteta, koje je sprovedeno u okviru projekta *Službe za podršku žrtvama u Srbiji* (više o tome u nastavku izveštaja), i distribucija informativnog materijala nastalog u okviru kampanje #PomocPostoji, koja je imala za cilj podizanje svesti i informisanje građana i institucija i organizacija o pravima žrtava i postojećim uslugama pomoći.
- Zalaganje za prava žrtava i podizanje svesti o pravima žrtava i dostupnim službama za žrtve predstavnika nadležnih ministarstava, kao i državnih organa, institucija i organizacija civilnog sektora u šest regiona u Srbiji koji dolaze ili mogu da dođu u kontakt sa žrtvama i pružaju pomoć i podršku.
- Komparativna analiza sistema podrške žrtvama u zemljama Zapadnog Balkana.

Projekat traje do kraja juna 2018. godine. Sprovodi se uz finansijsku podršku Svetske banke. U realizaciju projekta neposredno su uključeni: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri.

Istraživanja

Istraživanje organizacija i institucija na teritoriji Srbije koje pružaju pomoć i podršku žrtvama kriminaliteta

Viktimološko društvo Srbije je 2017. godine sprovedo istraživanje organizacija i institucija na teritoriji Srbije koje pružaju pomoć i podršku žrtvama. Istraživanje je predstavljalo deo šireg projekta pod nazivom *Službe za podršku žrtvama u Srbiji*, koji su realizovali Svetska banka i Multidonatorski poverenički fond za podršku sektoru pravosuđu (MDTF-JSS) u partnerstvu s Victim Support Europe

(Evropska podrška žrtvama). Ovaj projekat imao je za cilj da pruži podršku Vladi Republike Srbije da, u kontekstu pristupnih pregovora Srbije sa Evropskom unijom, razvije i uspostavi nacionalni sistem službi za žrtve, koji je u skladu sa odredbama *Direktive EU o uspostavljanju minimalnih standarda o pravima, podršci i zaštiti žrtava kriminaliteta* i doprinese unapređenju usluga za žrtve u Srbiji. Predmet istraživanja bile su postojeće organizacije i institucije na teritoriji Srbije koje pružaju pomoć i podršku žrtvama. Cilj istraživanja je bio mapiranje organizacija i institucija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama i dolaženje do osnovnih podataka o svakoj organizaciji, odnosno instituciji koja radi sa žrtvama, o dostupnim vidovima pomoći, ciljnoj grupi i načinima na koje žrtve mogu da dobiju odgovarajuću pomoć i podršku. Podaci su prikupljeni primenom online ankete. Za prikupljanje podataka korišćen je upitnik. Upitnik je popunilo 78 organizacija i institucija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama iz 27 gradova u Srbiji. Rezultati istraživanja dostupni su u publikaciji: Pregled postojećih organizacija za podršku žrtvama u Srbiji (na srpskom i engleskom jeziku), Victim Support Europe, 2017, kao i na internet stranici Multidonatorskog povereničkog fonda za podršku sektoru pravosuđa u Srbiji: http://mdtfjss.org.rs/archive//file/MDTF_Mapping%20report.pdf

Rezultati istraživanja koje je sproveo VDS, kao i rezultati celokupnog projekta predstavljeni su i diskutovani na konferencijama o podršci žrtvama u Srbiji, koje su organizovane u Beogradu (19.9.2017.), Nišu (25.10.2017.), Kragujevcu (26.10.2017.) i Novom Sadu (27.10.2017.). Učesnici ovih skupova bili su tužioci, tužilački saradnici, policijski službenici, sudije i sudijski pomoćnici, advokati, zaposleni u centrima za socijalni rad, predstavnici organizacija civilnog društva i tako dalje. Konferencije su organizovali Ministarstvo pravde Republike Srbije i Svetska banka, i to u saradnji sa Evropskom podrškom žrtvama i VDS. Uz to, nalazi istraživanja VDS predstavljeni su i na Osmoj godišnjoj konferenciji VDS, o čemu je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja, kao i na godišnjoj konferenciji organizacije Evropska podrška žrtvama pod nazivom ‘Victims of Crime: Rights, Needs & Responses’, koja je održana u Dublinu, Irska u maju 2017. godine, i na okruglom stolu „Dobre prakse i izazovi u izgradnji i radu službi za podršku oštećenima i svedocima“, u organizaciji NVO ASTRA, Beograd, novembar 2017.

U realizaciju istraživanja i pisanje istraživačkog izveštaja neposredno su bili uključeni dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri. Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović je bila zadužena za superviziju rada na istraživanju. Milica Luković je pomagala tokom rada na prikupljanju podataka i pripremi baze podataka organizacija i institucija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama u Srbiji. Nalaze istraživanja koje je VDS sproveo su na napred pomenutim skupovima predstavile dr Sanja Čopić i Jasmina Nikolić.

Istraživanje i analiza rada Službe VDS info i podrška žrtvama

Kontinuirano istraživanje rada Službe *VDS info i podrška žrtvama* sprovodi se od 2004. godine, dok se od sredine 2005. godine podaci beleže i obrađuju uz korišćenje za to posebno konstruisanog upitnika i na osnovu usvojene jedinstvene metodologije njihovog unosa i obrade. Na ovaj način postavljena je osnova za redovno praćenje, istraživanje, poređenje i analizu rada, odnosno podataka Službe, za bolje povezivanje teorije i prakse, kao i za kvalitetnije korišćenje ukupnih kapaciteta Viktimološkog društva Srbije. Osim toga, na ovaj način postavljena je i osnova jednoobraznog vođenja podataka kojima raspolaže Služba *VDS info i podrška žrtvama*.

U toku 2017. godine urađena je analiza za period 2013-2015. godina, koja je objavljena u radu: Šaćiri, B., Nikolić, J. (2017) Analiza rada Službe *VDS info i podrška žrtvama* u periodu 2013-2015. godina, *Temida*, vol. 20, br. 2, str. 269-290.

Ovo je samofinansirajuća aktivnost.

Međunarodna anketa samoprijavlivanjem maloletničke delinkvencije (ISR3 – Internatinal self-reported juvenile delinquency study 3)

Viktimološko društvo Srbije je zajedno sa Fakultetom za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu bilo uključeno u treći krug Međunarodne ankete samoprijavlivanjem maloletničke delinkvencije (*ISRD3 – Internatinal self-reported juvenile delinquency study 3*). Koordinator Međunarodne ankete samoprijavlivanjem delinkvencije bio je prof. dr Martin Killias, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta St. Gallen u Švajcarskoj. Nacionalna koordinatorka projekta za Srbiju bila je prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović. Istraživanje u Srbiji je sprovedeno tokom 2013. i 2014. godine na uzorku od 1344 učenika osnovnih (VII i VIII razreda) i srednjih škola (I do IV razreda) u Beogradu i Novom Sadu. Istraživanjem su, po prvi put u Srbiji, na reprezentativnom uzorku dobijeni podaci o obimu, strukturi i karakteristikama maloletničke delinkvencije, faktorima koji utiču na njeno javljanje, kao i podaci o viktimizaciji maloletnih lica i vezi između maloletničke delinkvencije i viktimizacije. Rezultati istraživanja objavljeni su knjizi Nikolić-Ristanović, V. (ur.) (2016) *Delinkvencija i viktimizacija maloletnih lica u Srbiji: Rezultati Međunarodne ankete samoprijavlivanjem delinkvencije*, Beograd: Prometej.

Tokom 2017. objavljena je brošura: Nikolić-Ristanović, V. (ur.) *Delinkvencija i viktimizacija maloletnih lica u Srbiji: Rezultati Međunarodne ankete samoprijavlivanjem delinkvencije – Sažetak i preporuke*. Beograd: Prometej. Ona sadrži sažetak nalaza istraživanja i preporuke za prevenciju i suzbijanje maloletničke delinkvencije i pomoć, podršku i zaštitu dece žrtava, koje su proistekle iz empirijskog istraživanja maloletničke delinkvencije u Srbiji. Autorke preporuka su: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, mr Ljiljana Stevković, dr Danica Vasiljević-Prodanović i dr Milica Kovačević. Preporuke su predstavljene i diskutovane na okruglom stolu pod nazivom *Deca žrtve i deca delinkventi: Kako da sprečimo nasilje i podržimo žrtve?*, koji je održan 15. juna 2017. godine u prostorijama Press centra Udruženja novinara Srbije u Beogradu. Na okruglom stolu su govorile:

- *Dr Ivana Stevanović*, direktorka Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja i predsednica Centra za prava deteta
- *Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović*, redovna profesorka Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu i direktorka Viktimološkog društva Srbije
- *Dr Sanja Čopić*, viša naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja i predsednica Upravnog odbora Viktimološkog društva Srbije.

Prikupljanje i beleženje podataka o slučajevima nasilja nad Romkinjama

VDS je tokom 2017. godine angažovano na sprovođenju dela projekta „*Za aktivnu inkluziju i prava Romkinja na Zapadnom Balkanu II*”, koji u Srbiji sprovode NVO Bibija - Romski ženski centar iz Beograda i CARE International Balkans. VDS je angažovano za deo projekta koji se odnosi na prikupljanje i beleženje podataka o slučajevima nasilja nad Romkinjama. U pitanju je istraživanje, koje za predmet ima nasilje nad Romkinjama u porodici i partnerskim odnosima u sedam romskih naselja u Srbiji. Cilj istraživanja je dolaženje do saznanja o obimu i karakteristikama nasilja nad Romkinjama u porodičnim i partnerskim odnosima, faktorima koji utiču na izloženost Romkinja nasilju u porodici i partnerskim odnosima i oblicima društvenog reagovanja na nasilje nad Romkinjama u porodičnim i partnerskim odnosima. Podaci se prikupljaju putem ispitivanja primenom neposrednog (licem u lice) intervjua. Na prikupljanju podataka angažovane su volonterke i saradnice NVO Bibija. Zadaci VDS u ovom delu projekta obuhvataju: izradu metodologije za prikupljanje podataka, određivanje uzorka, izradu instrumenta za prikupljanje podataka, facilitaciju rada istraživačica na terenu, analizu dobijenih podataka i pripremu izveštaja, i pisanje sažetka izveštaja na engleskom jeziku. Tokom 2017. godine razvijena je metodologija istraživanja i započelo se sa prikupljanjem podataka.

U realizaciju projekta neposredno su uključeni: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri. Projekat finansira Austrijska razvojna kooperacija (Austrian Development Cooperation).

Edukacija

Trening za volontere službe VDS info i podrška žrtvama

Tokom aprila i maja 2017. godine realizovan je trening za grupu od 10 osoba, koje su nakon obuke uključene u rad službe za žrtve *VDS info i podrška žrtvama*. Trening je realizovan prema programu za obuku pružalaca socijalnih usluga za rad sa žrtvama nasilja, koji je razvijen u Viktimološkom društvu Srbije, a koji je prvi put akreditovan u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu 2012. godine. Akreditacija je kasnije, u predviđenom vremenskom okviru, obnovljena. Opšti cilj programa obuke je sticanje potrebnih osnovnih znanja i vještina za rad sa žrtvama nasilja, koja bi trebalo da poseduje svaki pružalac socijalnih usluga koji dolazi ili može doći u kontakt sa, punoletnom ili maloletnom, žrtvom bilo koje vrste nasilja. Kroz ovu obuku polaznici stiču potrebne veštine i znanja koja će im omogućiti da prepoznaju žrtvu nasilja, da prepoznaju i razumeju potrebe žrtve, da joj shodno tome pruže potrebne informacije, emotivnu podršku i druge vidove pomoći, kao i da žrtvu upute na druge nadležne službe ili organizacije u zavisnosti od prethodno identifikovanih potreba. Trening su realizovali: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić, dr Nikola Petrović, Bejan Šaćiri i Mirjana Tripković. Organizacija i realizacija treninga bila je samofinansirajuća aktivnost.

Univerzitetska podrška žrtvama seksualnog nasilja: Trening za održive studentske službe

Viktimološko društvo Srbije je bilo pridruženi član projekta *Univerzitetska podrška žrtvama seksualnog nasilja: Trening za održive studentske službe (Universities Supporting Victims of Sexual Violence (USVSV): Training for Sustainable Services)*, kojim koordinira University of Brunel (Velika Britanija). Ovaj projekat imao je za cilj razvijanje novih saznanja na osnovu istraživanja i primera dobre prakse vezano za primenu mera protiv seksualnog nasilja na univerzitetima; kreiranje nacionalnih i međunarodnih mreža stručnjaka, specijalizovanih službi, studentskih udruženja i univerzitetskih radnika u cilju građenja i razmene znanja, i realizovanje inovativnog treninga „za prvi odgovor” koji će naučiti univerzitetsko osoblje da priđe žrtvama na senzitivan način i uputi žrtve na adekvatne službe za podršku. Učešće u ovom projektu doprinelo je u velikoj meri jačanju resursa VDS za dalji rad na razvijanju i organizovanju obuka o podršci žrtvama seksualnog nasilja. U okviru ovog projekta prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović i Jasmina Nikolić prisustvovala su završnoj konferenciji pod nazivom *Supporting Survivors of Sexual Violence in Universities – learning from pan-European practice*, koja je održana u Londonu, 9. novembra 2017. godine.

Obuke o rodnoj ravnopravnosti i rodno baziranom nasilju

U toku izveštajnog perioda Jasmina Nikolić je bila angažovana kao konsultantkinja na razvijanju i realizaciji dve obuke o rodnoj ravnopravnosti i rodno baziranom nasilju. Prva je bila posvećena rodnoj ravnopravnosti i rodno baziranom nasilju, koja je razvijena za Gender centar – Centar za jednakost i ravnopravnost polova Vlade Republike Srpske. U sklopu ovog programa realizovano je ukupno pet radionica u Istočnom Sarajevu (BiH). Druga je bila obuka o rodnoj ravnopravnosti i pravima žena i devojčica izbeglica i migrantkinja. Ova obuka je razvijena u okviru programa UN Women. Održano je ukupno osam radionica, i to u Preševu, Divljanu, Adaševcima, Krnjači, Subotici i Beogradu.

Pružanje podrške žrtvama kriminaliteta, uključujući žene žrtve nasilja koje se nalaze u zatvoru

Služba VDS info i podrška žrtvama

Služba VDS info i podrška žrtvama je prva opšta služba za žrtve kriminaliteta, koja je osnovana 2003. godine u okviru Viktimološkog društva Srbije. Ciljnu grupu službe za žrtve čine sve žrtve kriminaliteta, žene i muškarci, pripadnici svih etničkih grupa, nezavisno od bilo kog ličnog svojstva (LBGT, bolesni, osobe s invaliditetom i slično). Pomoć i podrška se pružaju kako direktnim, tako i

indirektnim žrtvama (članovima porodice direktnih žrtava i drugim licima posredno povređenim kriminalnim ponašanjem). Takođe, ciljna grupa uključuje i žrtve kriminaliteta koje se pojavljuju na sudu kao svedoci ili u nekoj drugoj ulozi, kao i žrtve nasilja koje su u zatvoru, bivši, budući i sadašnji zatvorenici i to vezano za njihova prava i viktimizaciju. Usluge koje se pružaju žrtvama u okviru Službe su:

- Emotivna podrška;
- Informacije (o psihološkim reakcijama i dinamici oporavka, praktične informacije za ponovno uspostavljanje životnih tokova posle traumatičnog događaja, informacije o pravima žrtava i načinima na koje mogu da ih ostvare, o mogućnostima korišćenja restorativnih pristupa, posebno medijacije i drugih načina mirnog rešavanja problema i slično);
- Upućivanje na specijalizovane (državne i nevladine) službe i organizacije ili pojedince u Beogradu i Srbiji u zavisnosti od konkretnih potreba;
- Podrška na sudu, u kontaktima sa državnim institucijama i u procesu medijacije.

Svi vidovi pomoći i podrške za žrtve su besplatni. Osnovni principi rada Službe, koji su ujedno i principi rada svih organizacija ovog tipa okupljenih oko organizacije Evropska podrška žrtvama, su poverenje, poštovanje žrtve, njenih prava, potreba i osećanja, poverljivosti informacija i autonomije volje žrtve. Pomoć i podrška koje se pružaju u okviru službe *VDS info i podrška žrtvama* baziraju se na osnažujućem i podržavajućem odnosu prema žrtvama, koji može biti značajan za njihov oporavak, ali i za aktiviranje u traženju rešenja za problem sa kojim se suočavaju.

Tokom izveštajnog perioda realizovane su sledeće aktivnosti:

- Organizovan je trening za volontere, o čemu je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja. Nakon treninga, volonteri/ke su uključeni u rad Službe.
- Pružanje podrške žrtvama – tokom 2017. godine Službi se za pomoć i podršku obratilo 126 žrtava različitih oblika viktimizacije.
- Volonteri/ke su imali/e redovne interne i eksterne supervizije. Rukovoditeljka Službe je Jasmina Nikolić; prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović je zadužena za eksternu superviziju, dok unutrašnju superviziju rada volontera/ki sprovode Jasmina Nikolić, Mirjana Tripković i Bejan Šaćiri.
- U cilju povećanja vidljivosti Službe, na društvenoj mreži facebook i na internet stranici VDS, redovno su postavljani primeri obraćanja Službi.
- Izrada lifleta sa osnovnim informacijama o različitim oblicima kriminaliteta i podacima o Službi i njihova distribucija od strane volontera.
- Pravljenje video klipova sa osnovnim informacijama o različitim oblicima kriminaliteta i podacima o Službi i postavljanja na facebook stranicu VDS i na Youtube kanal.

U rad službe tokom izveštajnog perioda bile su uključene sledeće osobe: Jasmina Nikolić, Mirjana Tripković, dr Sanja Čopić, Bejan Šaćiri, Tamara Bašić, Tanja Grujić, Elena Mišev, Ana Arnautović, Bojana Većkalov, Jovana Obradović, Maja Petković, Željko Matić, Milica Luković, Dijana Švajner, Anđela Miladinović, Sonja Poznanović, Jovana Stiković.

Rad Službe je u izveštajnom periodu najvećim delom bio samofinansirajuća aktivnost, dok je jedan manji deo aktivnosti finansijski podržan od strane Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), u okviru projekta *Ne dozvolimo da žene žrtve nasilja ostanu same!* koji je realizovan u sklopu projekta Programa Ujedinjenih nacija za razvoj pod nazivom *Integrisani odgovor na nasilje nad ženama i devojčicama u Srbiji II*, u periodu od 1. novembra do 31. decembra 2017.

Istina i pomirenje

Tokom izveštajnog perioda nastavilo se sa aktivnostima usmerenim na dalji razvoj Asocijacije ZAIP, i to kroz sledeće aktivnosti:

- Rad na promovisanju ideje Trećeg puta u zemlji, regionu i svetu, kroz distribuciju pristupnica, lifleta, brošura, godišnjaka i *Temida* u kojima se nalaze tekstovi o radu i razvoju

Asocijacije ZAIP na konferencijama, okruglim stolovima i slično – samofinansirajuća aktivnost.

- Diseminacija rezultata istraživanja *Podsticanje dijaloga u multietničkom društvu uz osnaživanje žrtava*, koje je VDS sprovelo u okviru projekta *ALTERNATIVE*, i to kroz naučne radove (Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S., Petrović, N., Šaćiri, B. (2017) Reimagining security and justice in post-conflict societies through restorative lenses. In: B. Pali, I. Aertsen (eds.) *Restoring Justice and Security in Intercultural Europe*, Oxon, New York. Routledge, pp. 110-125; Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S., Petrović, N., Šaćiri, B. (2017) Conflicts, victimization and restorative justice in intercultural settings: an example of action research in Serbia. In: I. Vanfraechem, I. Aertsen (eds.) *Action Research in Criminal Justice – Restorative Justice Approaches in Intercultural Settings*, Oxon, New York. Routledge, pp. 99-116), predstavljanje rezultata istraživanja, projekta *ALTERNATIVE* u celini i iskustva stečenog kroz njegovu realizaciju na naučnim skupovima i u okviru kursa pod nazivom *Putevi ka pomirenju (Paths to Reconciliation)*, koji se sprovodi u okviru regionalnog master programa mirovnih studija (*Regional Master Program in Peace Studies*), koji je razvila prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, a koji se od školske 2015/2016. godine sprovodi na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu.

Asocijacija trenutno ima 113 članova (pojedinaца-pojedinki i organizacija).

Izdavačka delatnost

Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu Temida

Viktimološko društvo Srbije je odmah po osnivanju, 1998. godine, pokrenulo časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu, koji je dobio naziv po grčkoj boginji pravde *Temidi*. Prvo ogledno izdanje časopisa izašlo je iz štampe maja 1997. godine. Ovo je prvi i još uvek jedini časopis sa ovom problematikom u Srbiji, koji je kao takav prepoznat i u regionu bivše Jugoslavije, ali i šire. Od 1998. godine, časopis *Temida* izlazi redovno. Do 2017. časopis je izlazio četiri puta godišnje, a od 2017. godine izlazi tri puta godišnje. Časopis *Temida* se nalazi u režimu otvorenog pristupa. *Temida* objavljuje radove na srpskom i engleskom jeziku. Radovi podležu dvostrukoj anonimnoj recenziji.

Prema kategorizaciji naučnih časopisa Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja za 2016. godinu naučni časopis *Temida* kategorisan je kao vodeći časopis nacionalnog značaja (M51).

U međunarodnom sistemu DOI brojeva *Temida* se nalazi od 2007. godine. *Temida* je referisana u DOAJ (Directory of Open Access Journals) od 2010. godine, u EBSCO istraživačkoj bazi od 2013. godine, a 2015. godine je uvrštena u novi citatni indeks u Web of Science - Emerging Sources Citation Index (ESCI), koji omogućava pretraživanje, pronalaženje i citiranje časopisa koji se uvrste u ovu ediciju. Tako se izdavačima omogućava ostvarivanje uvida u citiranost dok je proces evaluacije i uključivanja u druge kolekcije u okviru Web of Science u toku.

Tokom 2017. godine iz štampe su izašla dva broja *Temide*:

- Broj 1 za 2017. godinu sa temom: Bezbednost i viktimizacija: Izazovi društvenog reagovanja i zaštite žrtava
- Broj 2 za 2017. godinu sa temom: Različiti aspekti viktimizacije: savremeni ratovi, terorizam i migracije

U štampi je broj 3 za 2017. godinu sa temama: Žrtve i mediji.

Za izdavanje brojeva u 2017. godine VDS je dobilo finansijsku podršku od Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS, koja može da pokrije manji deo troškova štampanja *Temide*.

Tokom izveštajnog perioda neke od ključnih aktivnosti vezanih za časopis *Temida* bile su:

- Redovna komunikacija članova Redakcionog odbora časopisa *Temida*.
- Održavani su redovni sastanci glavne i odgovorne urednice, njene zamenice, tehničke urednice i sekretarke časopisa.
- Redovno je ažurirana stranica *Temide* na internet stranici VDS, na kojoj se mogu naći sve ključne informacije o časopisu, njegovom istorijatu, uređivačkoj politici, uputstvima za autore i slično.
- U toku je evaluacija od strane Thomas Reuters i odluka o uključivanju *Temide* u Web of Science (Social Sciences Citation Index).
- Tokom 2017. godine na časopis su bila pretplaćena tri pravna i jedno fizičko lice.
- Tokom 2017. godine realizovana je razmena časopisa *Temida* sa sedam časopisa iz zemlje i inostranstva.

Ostale publikacije

Tokom izveštajnog perioda štampana je jedna knjiga: Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S. (ur.) (2017) *Viktimološko društvo Srbije: 20 godina zalaganja za prava svih žrtava*. Beograd: Prometej.

Takođe su štampani i informativni materijali, i to brošura, liflet i informativna kartica *VDS info i podrška žrtvama*.

Saradnja sa visokoškolskim ustanovama, stručna praksa i međunarodni internship programi

Viktimološko društvo Srbije je naučna baza Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu (FASPER). Tokom školske 2016/2017. i 2017/2018. godine:

- Članice i članovi VDS su gostovali na predavanjima na FASPER-u.
- Jedna studentkinja Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu je obavila obaveznu studentsku praksu u VDS.

Viktimološko društvo Srbije je potpisalo Sporazum o saradnji sa Visokom medicinskom školom strukovnih studija „Milutin Milanković“ u Beogradu, na osnovu koga je tokom izveštajnog perioda Bejan Šaćiri, istraživač u VDS, bio angažovan kao saradnik-praktičar na predmetima Zdravstveno zakonodavstvo, Medicinska psihologija sa neuropsihologijom, Psihologija ličnosti sa mentalnom higijenom i Metodologija istraživanja u sestrinstvu i u rehabilitaciji.

Bejan Šaćiri, koordinator u Službi *VDS info i podrška žrtvama* održao je predavanje na master studijama na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Tema predavanja bila je *Razvoj službi za žrtve u svetu i kod nas*.

U okviru programa *Stručna praksa u cilju sticanja posebnih praktičnih znanja i veština*, a na osnovu ugovora o stručnom usavršavanju, koji je zaključen između Nacionalne službe za zapošljavanje i VDS, od decembra 2016. do juna 2017. godine stručnu praksu u VDS u cilju sticanja posebnih praktičnih znanja i veština prošla je Milica Luković.

U 2017. godini potpisan je Sporazum o saradnji sa Centrom za razvoj karijere Univerziteta u Beogradu. Na osnovu ovog sporazuma u VDS se organizuje studentska praksa za studente osnovnih i postdiplomskih akademskih studija. Tokom 2017. godine dve osobe su obavile studentsku praksu u VDS na osnovu ovog Sporazuma, a potom su nastavile da volontiraju u službi za žrtve *VDS info i podrška žrtvama*. Praksu su obavili: Željko Matić, student Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Odsek za sociologiju, i Ana Arnautović, studentkinja Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Odsek za psihologiju.

Kada su u pitanju međunarodni internship programi, tokom 2017. godine Jhanelle Gopie, studentkinja master studija na univerzitetu The New School u SAD, provela je deset nedelja u VDS kao deo Međunarodnog programa razmene (IFP).

Učešće članova i članica VDS u radu organa i tela međunarodnih i domaćih organizacija

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović i dr Sanja Čopić su u ime VDS uključene u rad Nacionalne tehničke grupe u okviru regionalnog programa „Merenje i procena organizovanog kriminala na zapadnom Balkanu“, koji sprovodi Kancelarija Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal (United Nations Office on Drugs and Crime–UNODC). Cilj projekta je razvijanje statističkog okvira i metoda za praćenje organizovanog kriminala, što je posebno važno u kontekstu pregovaračkih poglavlja 18, 23 i 24. Republički zavod za statistiku prepoznat je koordinator projekta za Srbiju. Članove Nacionalne tehničke grupe čine predstavnici institucija Republike Srbije i organizacija civilnog sektora koji mogu da doprinesu, identifikuju i prikupe informacije o različitim aspektima organizovanog kriminala, da obezbede relevantne izvore podataka, kao i da učestvuju u aktivnostima prikupljanja podataka. Tokom 2017. realizovano je sledeće:

- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović prisustvovala je prvom sastanku Nacionalne tehničke grupe, koji je održan 8.2.2017.
- Dopunjen je spisak literature i istraživanja koji su dostupni na internetu na temu organizovanog kriminala za Srbiju i za region Zapadnog Balkana, koji je dostavljen članovima Nacionalne tehničke grupe.
- Dr Sanja Čopić je učestvovala na sastanku Nacionalne tehničke grupe, koji je održan 11.12.2017., kome su prisustvovali i gospođa Tejal Jesrani iz UNODC u Beču i prof. dr Almir Maljević, konsultant na ovom projektu, na kome su članovi Nacionalne tehničke grupe upoznati sa tokom projekta i sa planovima za naredni period.

Posete stručnjaka iz inostranstva VDS

Tokom 2017. godine, VDS su posetile sledeće osobe iz inostranstva:

- Levent Altan, izvršni direktor organizacije Evropska pomoć žrtvama, Belgija
- Aleksandra Ivanković, projektna menadžerka organizacije Evropska pomoć žrtvama, Belgija
- Jürgen Wellner, viši konsultant GFA Consulting Group, Nemačka
- Peta Milan, direktorka Transcendent Media Capital, Portugalija
- Jhanelle Gopie, studentkinja master studija na univerzitetu The New School, SAD.

Osobe koje su bile angažovane na realizaciji aktivnosti VDS u 2017. godini

Tokom izveštajnog perioda na realizaciji projekata i stalnih aktivnosti VDS bili su angažovani:

- 2 osobe u stalnom radnom odnosu – Jasmina Nikolić, rukovoditeljka službe *VDS info i podrška žrtvama* i Bejan Šaćiri, istraživač i koordinator u službi *VDS info i podrška žrtvama*.
- 4 osobe angažovane po ugovoru o autorskom delu – prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Mirjana Tripković i mr Ljiljana Stevković.
- 1 osoba preko Nacionalne službe za zapošljavanje, u okviru programa *Stručna praksa u cilju sticanja posebnih praktičnih znanja i veština* – Milica Luković.
- 1 računovođa – Bernada Ljubinković.
- 1 osoba koja administrira interent stranicu VDS – Tatjana Orelj.
- 10 volontera/volonterki u službi VDS info i podrška žrtvama – Ana Arnautović, Bojana Većkalov, Jovana Obradović, Maja Petković, Željko Matić, Milica Luković, Dijana Švajner, Anđela Miladinović, Sonja Poznanović, Jovana Stiković.

Učešće članova i volontera VDS na stručnim i naučnim skupovima i seminarima u zemlji i inostranstvu (u ime VDS ili sa prezentacijama aktivnosti VDS)

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović

- Okrugli sto povodom Evropskog dana žrtava, OEBS i Republičko javno tužilaštvo, Beograd, februar 2017.
- Okrugli sto „Deca žrtve i deca delinkventi: Kako da sprečimo nasilje i podržimo žrtve?“, Beograd, jun 2017.
- Konferencija „Prevenција antisocijalnog ponašanja i podrška resocijalizaciji dece i mladih za poremećajima u ponašanju“, Beograd, jul 2017.
- XVII godišnja konferencija Evropskog udruženja za kriminologiju „Challenging ‘Crime’ and ‘Crime Control’ in Contemporary Europe“, Kardif, Velika Britanija, septembar 2017.
- Međunarodna konferencija “Supporting Survivors of Sexual Violence in Universities – learning from pan-European practice“, London, Velika Britanija, novembar 2017.
- Osma godišnja konferencija VDS „Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst“, Beograd, novembar-decembar 2017.

Dr Sanja Čopić

- Tribina „Položaj žena na tržištu rada“, OSCE Dialogue Academy for Young Women, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Beograd, mart 2017.
- Međunarodna konferencija „Tackle Insecurity in Marginalized Areas“, MARGIN Project, Budimpešta, Mađarska, april 2017.
- Konferencija „Oštećeni (žrtve) u krivičnom postupku“, YUCOM, Beograd, april 2017.
- Godišnja konferencija i skupština Evropske podrške žrtvama „Victims of Crime: Rights, Needs & Responses“, Dablin, Irska, maj 2017.
- Okrugli sto „Deca žrtve i deca delinkventi: Kako da sprečimo nasilje i podržimo žrtve?“, Beograd, jun 2017.
- Konferencija „Prevenција antisocijalnog ponašanja i podrška resocijalizaciji dece i mladih za poremećajima u ponašanju“, Beograd, jul 2017.
- XVII godišnja konferencija Evropskog udruženja za kriminologiju „Challenging ‘Crime’ and ‘Crime Control’ in Contemporary Europe“, Kardif, Velika Britanija, septembar 2017.
- Konferencija o podršci žrtvama u Srbiji, Ministarstvo pravde RS i Svetska banka, Beograd, septembar 2017.
- Okrugli sto „Dobre prakse i izazovi u izgradnji i radu službi za podršku oštećenima i svedocima“, ASTRA, Beograd, novembar 2017.
- Osma godišnja konferencija VDS „Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst“, Beograd, novembar-decembar 2017.

Jasmina Nikolić

- Okrugli sto povodom Evropskog dana žrtava, OEBS i Republičko javno tužilaštvo, Beograd, februar 2017.
- Godišnja konferencija i skupština Evropske podrške žrtvama „Victims of Crime: Rights, Needs & Responses“, Dablin, Irska, maj 2017.
- Konferencija „Nasleđe Haškog tribunala“, Sarajevo, BIH, jul 2017.
- Konferencija o podršci žrtvama u Srbiji, Ministarstvo pravde RS i Svetska banka, Beograd, septembar 2017.
- Međunarodna konferencija “Supporting Survivors of Sexual Violence in Universities – learning from pan-European practice“, London, Velika Britanija, novembar 2017.
- Osma godišnja konferencija VDS „Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst“, Beograd, novembar-decembar 2017.
- Konferencija Pokrajinskog ombudsmana „Šest meseci primene zakona o sprečavanju nasilja u porodici“, Novi Sad, decembar 2017.

Mr Ljiljana Stevković

- Osma godišnja konferencija VDS „Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst“, Beograd, novembar-decembar 2017.

Bejan Šaćiri

- 65. kongres psihologa Srbije „Globalizacija i lokalizacija psihologije“, Zlatibor, maj 2017.
- Osma godišnja konferencija VDS „Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst“, Beograd, novembar-decembar 2017.
- Koordinacioni sastanak predstavnika nadležnih državnih organa i organizacija civilnog društva u cilju uspostavljanja mehanizma borbe protiv zločina iz mržnje u Republici Srbiji, Šabac, decembar 2017.

Medijsko istupanje članova VDS

Prof. dr Vesna Nikolić Ristanović

- TV Kopernikus, emisija „Matine“, tema „Nasilje nad ženama“, 25.2.2017.
- RTS II, emisija „Sve boje života“, tema „Nasilje u porodici“, 30.7.2017.
- RTS II, emisija „Sve boje života“, tema „20 godina VDS“, 26.11.2017.
- Tanjug, video snimak, tema „20 godina VDS“, 29.11.2017. dostupno na <http://www.tanjug.rs/multimedia.aspx?izb=v&&GalID=325452>
- TV N1, emisija „Jutarnji program“, tema „20 godina VDS i program istine i pomirenja“, 1.12.2017.

Dr Sanja Čopić

- RTS I, emisija „Beogradska hronika“, tema „Nasilje u porodici“, 27.2.2017.
- Radio Beograd I, emisija „U središtu pažnje“, tema „Zaštita žrtava i svedoka“, 7.3.2017.
- RTS I, emisija „Beogradska hronika“, tema „Delinkvencija i viktimizacija dece i sreća“, 26.5.2017.
- TV Kopernikus, emisija „Srbija online“, tema „Deca žrtve i deca delinkventi“, 15.6.2017.
- TV Kopernikus, emisija „Jutarnji program“, tema „20 godina VDS“, 5.12.2017.

Jasmina Nikolić

- TV Pink, emisija „Svitanje“, tema „20 godina VDS“, 6.12.2017.
- TV Kopernikus, emisija „Istina o“, tema „20 godina VDS“, 15.12.2017.

Mirjana Tripković

- TV Kopernikus, emisija „Jutarnji program“, tema „Povećan broj ubistava i nasilja tokom praznika“, 27.4.2017.
- Novine 24 sata, tema „Nasilje na radnom mestu“, 6.11.2017.

Ostalo

- Tanjug, tri video snimka: intervjui sa prof. dr Vesnom Nikolić-Ristanović i mr Rodoljubom Šabićem, i video snimak Obeležavanje 20 godina VDS, 29.11.2017. dostupno na <http://www.tanjug.rs/multimedia.aspx?izb=v&&GalID=325452>
- „Politika“, Aleksandra Kurteš, tema „20 godina VDS“, 30.11.2017. dostupno na <http://www.politika.rs/sr/clanak/393516/Dve-decenije-Viktimoloskog-drustva-Srbije>
- Dve decenije zalaganja za prava svih žrtava, post na blogu Tanjin kod, postavljen 3.12.2017. dostupno na <http://tanjinkod.rs/dve-decenije-zalaganja-za-prava-svih-zrtava/>

Donatori

Tokom izveštajnog perioda realizaciju projekata i drugih aktivnosti VDS podržali su:

- Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP)

- Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS
- Svetska banka, preko projekta koji realizuju Svetska banka i Multidonatorski poverenički fond za podršku sektoru pravosuđu (MDTF-JSS) u partnerstvu s Victim Support Europe.

Donatorima se i ovom prilikom zahvaljujemo.

Drugi načini finansiranja:

- Kotizacije za konferenciju
- Članarine
- Pretplata na naučni časopis *Temida*
- Biblioteka

U Beogradu, 22. januara 2018. godine